

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Lo-
pold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarife și Invo-
ială. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-ril de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-ril de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate edi-
țiile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 223.

Brașov, Miercuri 10 (23) Octomvrie

1907.

Naționaliștii recunoscuți ca partid?

În numărul foaiei noastre dela 20 l. c. am înregistrat declarațiunea ce a făcut-o deputatul dr. A. Vlad înaintea alegătorilor săi dela Orăștie, relativ la atitudinea schimbată a majorității camerei, sau, mai la înțeles vorbind, a coaliției dela putere față cu partidul naționalist. A zis între altele numitul deputat: „Aceleași partide, cari până eri nu ne-au recunoscut, acum la constituirea din nou a comisiilor dietei pentru sesiunea de față au recunoscut partidul nostru de partid dietal, ca ori care partid al lor, și ne-au invitat să ne numim în fiecare comisie pe bărbatul ce-l credem mai potrivit, din partea partidului nostru.” Apoi a exclamat: „Iată întâiul rod pipăit al sbuciumărilor noastre în dietă: Partidul nostru e recunoscut ca atare!”

Cuvintele acestea rostite în scopul de a face o constatare așa de îmbucurătoare înaintea unui număr public român, au fost așa zicând întârite prin aceea că s'au rostit în prezența altor doi membri ai clubului naționalist, al dlor dr. I. Maniu și dr. V. Lucaciu. Au vorbit și aceștia din urmă la adunarea din Orăștie, dar despre „recunoașterea partidului” n'au zis nici un cuvânt. Au fost însă martori tăcuți ai enunțului colegului lor Vlad despre acest senzațional eveniment.

Căci este în adevăr ceva neașteptat și senzațional, ce a comunicat deputatul Vlad. Adecă să se fi pocăit dnii Wekerle, Andrassy, Kossuth, Apponyi și Justh și să fi recunoscut că sunt naționalități în Ungaria, cari au dreptul de a fi reprezentate, ca naționalități române, slave și germane în dietă?

Tot respectul de avântul, cu care deputatul Orăștiei a enunțat „întâiul rod pipăit al sbuciumărilor naționaliste din dietă”. Dar nu ne vine a crede într-o astfel de metamorfoză surprinzătoare. Ar fi poate prea pripită și, drept spuind, nepotrivită în situațiunea actuală și ar trebui să se petreacă lucru mare, ar trebui să se întoarcă, dacă nu toate, foarte multe chiar cu fundul în sus, ca să putem crede în adevăr, că puternicii zilei din parlamentul ungar au zis *mea culpa* și au recunoscut „partidul naționalist” sau „partidul naționalităților” ca atare.

Am dori să se distingă bine. Alta este concluziunea ce o face d-l deputat pe baza cutărei întâmplări și alta este consecvența, ce se poate trage în mod obiectiv și pe baza realității din aceeași întâmplare. D-nul Vlad spuse, că la constituirea din nou a comisiunilor dietei clubul naționalist a fost invitat să-și numească în fiecare comisie pe bărbatul ce-l crede mai potrivit acolo...

A fost invitat. Foarte bine, însă cum și în ce formă? S'a adresat președintele Justh către clubul deputaților români și slavi, invitând partidul naționalist (nemzetiség párt), să-și numească candidații săi? Ori s'a folosit de alt procedeu — și s'a adre-

sat către o persoană sau alta din club, ori chiar către președintele lui numai verbal, zicându-i: propuneți și d-voastră pe câte unul dintre d-voastră în diferitele comisii și eu, Justh, vă promit că voi stăru să fie ales?

E mare deosebire între cea dintâi și cea din urmă modalitate. Și dacă clubul naționalist n'a primit nimic negru pe alb dela d. Justh, și totuși și-a numit candidații săi, d-l Vlad poate să facă tot felul de concluziuni din acceptarea lor, nu va putea convinge însă cu nimic, că s'a schimbat situațiunea și suntem în ajunul inaugurării unui regim — mai drept și mai echitabil față cu naționalitățile nemaghiare, căci aceasta și nu mai puțin ar însemna, dacă s'ar putea zice cu drept și în toată puterea cuvântului, că cei dela putere au recunoscut partidul naționalist, ca partid dietal egal îndreptățit.

Ori că d-l Dr. Mihali, președintele clubului, are în mâna sa „direp-tatea” subscrisă de d-l Justh? Atunci ar fi păcat să nu se publice un asemenea act, am putea zice, epocal în viața noastră de stat, ca să fie delăturată astfel ori ce îndoială, că cei dela putere s'au hotărât a declara război sistemului sovunist de până acum și a-și dezavua astfel înșiși politica ce au urmat-o până azi.

Bine să ne însemnăm. Dacă este așa cum a afirmat d-l Vlad la Orăștie și „naționaliștii”, sau „reprezentanții din sânul diferitelor naționalități” au fost recunoscuți în calitatea aceasta, ca partid egal îndreptățit, atunci mâne poimâne—când d-l Vlad și soții români vor afla de bine a se grupa într'un partid național român deosebit, vor putea cu tot dreptul pretinde să fie recunoscut și acest partid al lor.

Ori doară „recunoașterea”, de care ni-se vorbește, privește numai pe deputații nemaghiari ca colectivitate de indivizi de diferite limbi, eară nu și popoarele din sânul cărora au ieșit și au fost trimeși în dietă?

Necesitatea unei lămuriri grabnice se impune.

In chestia școalelor noastre. Articolele apreciate și bine consumate ce-am publicat zilele trecute, par a fi deșteptat iarăși valurile de interes pentru aceasta capitală chestie, ce trebuie să ținem neconținut la ordinea zilei, până vom găsi — noi să găsim! — o soluție sigură și clară. «Unirea» dă acum un prim articol, în care cand. de paroh G. Stanciu, propune o nouă soluție, căreia îi dăm toată importanța, ne mai fiind curat „teoretică”, ci o cercetare îngrijită, cum să aplicăm în practică legea, micșorându-i primejdia. Dânsul pune de asemenea alternativă: ori susținem școlile, ori le predăm, găsesc însă un nou răspuns: să le predăm numai — în parte. E vrednic să resumăm părerile.

Ideia generală este: să ne împăcăm cu situația așa cum e. Cele 5 studii obligatoare în limba maghiară încă nu sunt prea mare primejdie. Școale de repetiții simplaminte nu mai înființăm. Deosebită analiză face autorul §§-lor 17 și 18 — cum se pot ele explica și realiza chiar în favorul nostru. Anume § 17 oprește numai tablouri cu subiecte din istoria străină. Vom alege deci din istoria noastră, pe Decebal, Traian, Carol Robert, Mateiaș Corvinul, Mihai-Viteazul, Horea, Cloșca, Iancu, A-

xente și alții, § 18 decretează, că dacă 20% ale școlărilor sunt de limba maghiară, ministrul poate, iar dacă 50% au aceea limbă, trebuie să fie instituită ea de limbă de instrucție. Iată ce vom avea noi de făcut. Întâiașdată nu vom primi atâtea procente. Apoi, unde nu este, vom cere noi înșine școală de stat, pe cât se poate ambulantă, pentru aceste procente escluse. Ori, învățătorul confesional să dea ore separate pentru ei; mai târziu vită doar limba maghiară — celorlalți elevi însă va fi ușurată propunerea ei — și împrietiniți odată cu școlarii români, ei vor trece cu vremea pe partea noastră. Școalele, în cari cei de limba maghiară trec mult peste 50%, aceste școli — abia câteva — să le predăm.

Soluția definitivă însă și autorul o găsește în spiritul de care e animat corpul învățătorilor și preoților. «Numai oamenii să fie oameni, și să nu se milogească veșnic după ajutoare și grații omorătoare de biserică și neam».

Noi am susținut totdeauna: prin activitatea sa în afară de școală, desfășurată cu zel și intenții bune, învățătorul adevărat totdeauna va și paraliza activitatea sa de silă înăuntrul școlii. Prin răspândirea ziarelor și broșurilor românești, prin șezători culturale ca'n România, și prin povățuire înțeleaptă și bărbătească...

Congruă. In același număr al «Unirei» preotul G. H. spune o vorbă lămurită. «Preoții reformați zilnic agită, să li se urce leafa gradat, la cel puțin 4000—4500 cor. Și vor ajunge scopul, căci — cu agitatori înflăcărați, neobosiți... Numai noi stăm locului, muți, iricoși...»

Așa este. Glasul celor mulți oricând va cutremura mai curând munții, decât al unuia singur, fie el și cel mai ales și cel mai de frunte între ei.

«Cu fruntea ridicată».

Scrisoarea lui Björnstjerne Björnson.

„Neue Freie Presse” publică următoarea scrisoare:

„Contele Apponyi mi-a răspuns „cu fruntea ridicată”. El mă asigură că dacă va apărea iarăși într'o adunare interparlamentară de pace, eu pot să fiu convins, că „aceasta se va întâmpla cu fruntea ridicată”.

Cine se îndoiește? Când un asupritor de popor s'a arătat vre-odată altfel? Numai de curând în dieta ungară, când reprezentanții slovaci au fost maltratați și dați afară, l'am văzut pe contele Apponyi ridicându-se și anunțând ce are să se facă pentru a asupri mai departe acest popor. O lege școlară s'a primit, ca și care nu s'a mai fost văzut înainte, căci cele mai importante dispoziții ale acestei legi sunt din guttapercha! Aceste pot fi astfel întinse, ca toate naționalitățile să fie înecate în ele. A smulge pe copii dela limba lor maternă, e tot aceea ca a smulge pe copiii flămânzi dela sânul mamei lor. Tocmai asta este ce contele Apponyi o poruncește în aceasta lege cu fruntea ridicată.

Strânși în brațe de aceasta lege pot fi supuși spiritului și voinței maghiare incetel cu incetel Germani, Români, Croați, Ruteni și Slovaci, pentru că acest spirit și aceasta voință sunt cele mai vechi, cele mai nobile, cele mai sporitoare de cultură din lume, acelea, cari pot promova mai bine progresul popoarelor pe acest pământ. Sub domnia acestei legi, încă și mai multe mii de emigranți, ca până acum,

și vor părăsi patria cu sacul în spate și cu sdrențele lor, îndesuiți în vagoanele de vite ale drumurilor de fer. În mijlocul lor va sta atunci contele Apponyi cu fruntea ridicată. Asta să-i mângâie! Să mângâie pe ce-i ce se duc ca și pe cei ce rămân acasă, în oara când se vor despărți cu lacrimi amare.

Dacă apoi copiii rămași acasă nu vor putea învăța ungurește, fiindcă este o limbă grea și urmarea va fi că nu vor învăța nimic, așa că Ungaria posedă cei mai mulți ignoranți (analfabeți) în Europa, ce are a face? Vedeți, contele Apponyi stă între ei cu fruntea ridicată! Bisericile goale, goale fiindcă se predică ungurește (episcopii aristocrați numesc pe preoți!) — contele Apponyi le umple, el singur, totdeauna cu fruntea ridicată. Dacă muzeele naționale ale Slovacilor se închid și mijloacele pentru acestea se confiscă, (și printre ele chiar și darul împăratului!), fiți convinși, pe o colină din apropiere se vede noul spirit apărător al maghiarilor: Contele Apponyi cu fruntea ridicată.

În onoarea acestui spirit apărător adun martori și mărturii, dela popoarele asuprite ale Maghiarilor. N'au zor, căci știm cu toții, contele Apponyi le așteaptă cu fruntea ridicată!

Björnstjerne Björnson.

O scrisoare a dep. Hentaller către Kossuth. Deputatul Hentaller a adresat eri o scrisoare președintelui partidului independent Kossuth, prin care anunță ieșirea sa din partid, pe motiv că nu e dispuns să primească pactul, nici chiar după declarațiunile mulcomitoare date de d. Kossuth în ultima conferință a partidului. Succesele de drept public ale pactului, scrie Hentaller, nu plătesc în realitate nici o ceapă degerată. Nouă nu ne trebuie succese pe hârtie, ci instituțiuni reale. Prin încheierea pactului nu s'a obținut independența economică a Ungariei ci s'a lărgit numai cercul comuniunii. Realizarea băncii naționale s'a făcut pentru vecie imposibilă. Stimate d-le preșident — încheie Hentaller, tu n'ai recunoscut pe față deruta economică a țării, ci prezentând chestiuni bagetele de drept public ca succese, ai învălit țara în iluziuni, a căror realizare nici însuși tu nu o poți crede...

Correspondență din Budapesta.

— 20 Octomvrie.

Ziua de Duminecă e liniștită în politică. Nu doar că părinții patriei s'ar fi retras în tainice unghere de biserică și ar mormăi rugăciuni ferbinti pentru ca bunul Dumnezeu să se îndure și să lumineze mintea, arătându-le calea cea dreaptă în aceste vremuri grele. El nu. De ai vre-o treabă cu ei nu-i căuta acolo, nici chiar în cafeenele și orfee nu-i căuta astăzi — o faci înzădar. Astăzi ei sunt — la moșie. (Sunt moșie și cancelariile de avocat!) — E vechi anume acest obicei, ca Sâmbătă să plece acasă deputații, care încotro. Mulți pleacă încă des de dimineață, cât ședința din acea zi totdeauna nu e în număr, sau, cum se zice la noi, nu e capace de hotărâre. Și mai fac ce pot, și de câte ori numai pot, ca să ia vacanță și pe ziua de Luni.

Astfel au făcut și de rândul acesta. Nu-s nici în biserică, nici în cafeenele, — sunt acasă la familie, la soția îngrijată și la copilașii desvâțați de nuia.

În actuala viață politică e de înregistrat numai abdicarea lui Dușan Popovici

din postul de notar al camerei. In scrisoarea către prezident zice: am fost candidat la notariat din singurul motiv, că eu mai știu ceva ungurește. Almintre scri-soarea e ca toată ținuta de acum a croațiilor: rece, potolită, mănușată, la nivel înalt.

Pentru cari nu citesc »Bud. Hirlop« — și, din păcate nu vor fi mulți aceștia, — este interesant să reproduc rânduile, în cari petrificatul șovinist Iancsó B. argumentează și mulcomește pe intransigenții șoviniști. »Dacă va fi trântit actualul guvern, numai ca majoritatea să poată ținea morțiș la principiile ei, urmează o situație mult mai primejdioasă, decât era drabantilor. In politică, cea mai de frunte lege este *salus rei publicae*, iar nicidecum o concepție doctrinară, care forțează în ruptul capului realizarea principiilor și dogmelor opoziționale luând guvernarea, — fără de-a cunoaște altă deviză decât »fiat consequentia, pereat mundus«.

Foarte frumos și drept, dar dânsul ar putea cugeta și astfel: oare nu e mai bine să aștepte omul până îi vor crește puterile, dacă vrea să taie o pădure?

In actuala viață politică nimic nou, (Despre surpriza pregătită de Hentaller deosebit.) însă din viața politică trecută ne îndeamnă un eveniment să găsim ceva interesant în el și să ne oprim asupra lui.

A murit șeful partidului liberal, baronul *Friedric Podmaniczky*. Și-a urmat partidul.

O moarte este totdeauna o înviere: învierea trecutului. După bocetele la căpătâiul repozatului, încep poveștile lungi și duioase, a vieții ce s'a stins încetul cu încetul, apoi s'a încheiat. Așa fac babele, așa fac și ziarele. Să-i trecem dar în revistă trecutul și noi. Nu numai fiindcă repozatul a fost un adevărat tip al liberalilor, ci mai cu seamă fiind un caracteristic tip de gentry. Acel gentry, a cărui maniere de generozitate afectată și de grandezza nepăsătoare încep a deveni populare și la noi, molipsindu-ne. Este molipsirea asta un fenomen al timpului pe care sociologii viitorii îl vor analiza cu multă ironie: ne lăsam seduși de poezia vieții semețe, poruncitoare, în neatingere cu ori cine și în nedegradare prin muncă grea și stăruitoare, dar cinstită — găsim poezie în viața asta, ridicând la ideal aventuri de bravură ușoară și nonchalance-e de necesare banalități. Gentry sunt cultivatori specialiști în aceste pepinieri a grandezzei și nonchalancei, iar repozatul Podmaniczky a fost un astfel de gentry. De-i bine sau nu, a-le răvni gloria, a-i invidia și ai imita, se va vedea din o schiță a vieții lui.

E din o veche familie nobilă, care se pomenește în istorie ca una dintre cele mai războinice, arțăgoase și jefuitoare. In luptele din 1848/9 se aprinde și el de flacăra timpului, fără să știe anume pentru ce ideal luptă. O duce până la rangul de căpitan la husari. Înăbușită revoluția este înrolat și el ca simplu ostaș, dar n'au să sufere mult. Răzbușarea trebuia s'o simtă fiii poporului, care mergea orbis, iar nu aristocrații pe cari îi scăpa pe toți dela pedepse influența rudeniilor înalte. Stă pe acasă la moșie, și cum se zice »se ruinează«, adică se împărțese întru toate de soarta gentrylor. Inșă puțin se tot deosebește de ceilalți. El nu-și dă glonț în căpătâină, ci se pune la muncă. Ii cade foarte greu, obișnuit, ca gentry ce-i, să capete răsplătă mare pentru cât de puțină muncă. Intra la un avocat. Incepe a scrie romane. Scrisese destule și »groase«, dar unul singur nu s'a păstrat în literatură. In acele vremuri acesta era sportul gentrylor. Se ridică repede. Deputat, director de teatru, director de bancă (la Adria) șef de partid. Nici într'unul din aceste posturi n'a știut dovedi un talent oarecare — îl ajutaseră în posturi legăturile familiare. In politică era extrem de moderat. Liberal de bastină, dinastic credincios, el revoluționarul. Ca atâta alții, se trezise și el ce ușuratic a fost împins în vârtejul revoluției stărnite de ambițioși demagogi. Ajunsesse șef de partid, nu pentru calitățile sale politice; nu era conducător era însă un norocos împăciuitor blând.

Prin firea asta a doua își câștigase el simpatiile. Sangvinicul de odinioară se făcu un credincios mamelec. Pe toți îi știa câștiga cu o vorbă dulce. Cu alcincizecelea an se făcu foarte așezat. Nu mai căuta aventuri, nu se mai bătea și nu se mai certa cu nime. Un burlac pedant și extrem de vanitos. Ii cunoștea toată lumea de pe croiul cel mai modern și exagerat al hainelor și de pe garoafa ce purta veșnic la butonieră. Acuma acesta era idealul gentrylor — al gentrylor mai îmbătrâniți.

In ședințele parlamentare adurmea de

obicei, și se făcea mult haz pe tema asta In clubul liberal era pururea de față, măgulind și pe unul și pe altul. E cunoscută vorba lui: »Jucăți băieți, jucăți în cărți până vreți, numai de politică vă lăsați«. Asta era idealul lui, așa era liberală: lăstate toate în grija șefilor, numai ceartă. gălăgie, numai agitație să nu fie.

Ziarele scriu mult despre regularitatea vieții lui, despre echilibrul lui sufletesc — ce însă numai sufletele netrudite, nezbuciumate le poate caracteriza. Cu toate acestea, cătră sfârșitul vieții sale trăia într'un chip, ce denotă o neliniște, o nemulțumire — o adâncă părere de rău pentru o viață ne-productivă. Prin portul, vorba, purtarea lui, parcă n'avea altă țintă decât a fi privit cu mirare.

Partea cea mai bună a vieții sale a petrecut-o în politică. Aci o să-i rămână eternizat și numele. Pentru norocosa lui fire de împăciuitor. Nici pe-o clipă n'a șovăit. Era unul dintre cei mai siguri stâlpi ai guvernului, în vremile cele mai viforoase. Și astfel au fost foarte mulți din partid.

Din acel partid, — al liberalilor — care făcea din politică un sport, față de partidele de azi — mai cu seamă al lui Kossuth — care face din deputăție o bohemiadă.

La ministerul de finanțe al României s'au încheiat definitiv socotelile exercițiului financiar 1906—1907. Acele socoteli arată că exercițiul trecut s'a încheiat cu un excedent de 55 milioane lei. In același timp s'a calculat că în primele șase luni ale exercițiului în curs încasările statului au fost mai mici cu șase milioane, față de încasările din primul semestru al exercițiului expirat. Se prevede că încasările totale din exercițiul în curs vor fi cu 12 milioane mai mici ca ale exercițiului 1906—1907, ceea ce ar însemna că exercițiul 1907—1908 s'ar încheia cu un excedent de peste 30 milioane lei.

Scrisoare din București.

Adunarea generală a Sindicatului ziariștilor. — Marele duce Vladimir. — Timpul.

— Duminecă, 7 Octomvrie.

Din cauza atacurilor ziarelor din Budapesta »A Hirc« și »A Nap« in contra României, pe pretinsa agitație a miniștrilor români Sturza și Brăhianu în Transilvania, s'a iscat o violentă polemie între ziarele »Universul« și »Adevărul«. Ziarul »A Hirc« a afirmat că confirmarea știrii despre vizita miniștrilor români o are de la »Adevărul« din București. Acest ziar văzându-se strâns cu ușa și acuzat că stă în relații intime cu ziariști unguri, a solicitat o desmințire ziarelor »A Hirc« și »A Nap«, cari din complesanță au dat o desmințire telegrafică, pe baza căreia »Adevărul« a acuzat pe ziarul »Universul« de calomniator, cerând să se facă o anchetă la telefon, pentru a se constata, dacă a vorbit ziarul »A Hirc« cu vre-unul de la »Adevărul«. Se știe însă că acolo nu se înregistrează în acte cine vorbește, mai cu seamă că »Adevărul« are fir special telefonic o jumătate de oră.

Polemica între cele două ziare a devenit din ce în ce tot mai vehementă degenerând în atacuri și insulte personale. Astfel unul dintre redactorii »Adevărului« membru al »Sindicatului ziariștilor« a publicat sub propria semnătură în ziarul său, că directorul ziarului »Universul«, d-l avocat Virgil Dărăscu, este: Snapan, falsificator de testamente, fără onoare etc.

D-l Dărăscu a sesizat »Sindicatul«, din care face parte, să cerceteze acest diferend.

Pentru acest scop »Sindicatul ziariștilor« s'a întrunit astăzi sub președința d-lui deputat I. Procopiu, fiind prezenți 38 membri. După o discuție vie, pro și contra și ascultându-se declarațiunile d-lui Dărăscu, prin care dovedește că »Adevărul« stă în legături intime cu ziariștii dela cele mai șoviniști și mai dușmane ziare maghiare în contra Românilor, s'a primit cu o majoritate de 21 voturi contra 13, fiind și două abțineri — trei au votat contra din greșală — următoarea propunere a vechiului ziarist Milone Lugomirescu:

»Sindicatul ziariștilor« în adunarea sa generală de la 7 Octomvrie 1907, ascultând desbaterile urmate asupra cazului denunțat de »Universul« asupra legăturilor ziarului »Adevărul« cu ziarile ungurești din Budapesta, dată la iveală cu ocazia întrunirii »Astrei« la Bistrița, crede că »Adevărul« a căzut în recidivă în același păcat ca și cu alianța evreiască »Ica« și în consecință declară că este incompatibilitate între demnitatea de membru al »Sindicatului« și aceea de redactor la ziarul »Adevărul«.

După aceea d-l Dărăscu declară că față cu moțiunea votată și retrage reclamația făcută contra celui redactor de la »Adevărul«, care este Emi Fagure (Hognigmann).

»Sindicatul« s'a ocupat apoi cu chestii mărunte. S'a hotărât ca la banchetul ce se va da în onoarea veteranului ziarist și vice-președinte al »Sindicatului« pentru jubileul de 30 ani ca gazetar, să ia parte toți membri. Banchetul se va da la 4 Noemvrie într'un mare restaurant din capitală.

Ședința s'a ridicat la ora 12 $\frac{1}{2}$.

Dintre redactorii de la »Adevărul«, care face parte din Sindicat sunt: Fagure, Pauker (amândoi ovrei cetățeni români) și doi Români.

Se afirmă din isvor sigur, că marele duce Vladimir Alexandrovici al Rusiei, înainte de a părăsi țara a declarat, că va veni din nou la București cu ocazia inaugurării bisericii rusești, care se va face probabil în vara viitoare.

Timpul continuă a fi frumos și călduros, afară de noapte și dimineața, când este rece.

Cronica din afară.

Amânarea scupcinei Sârbiei. Sâmbătă a fost amânată prin rescriptul regal Scupcina Sârbiei până la 4 Decembrie. In decursul cetirei rescriptului regal de cătră primul ministru Passici, opoziția a isbucnit în strigăte de: Jos Passici.

După citirea ukazului, Passici a părăsit sala împreună cu un număr de guvernamentali. Opozițiunea a voit să meargă la palat, însă în urmă a renunțat, avându-se în vedere declarațiunea lui Velicovici că Coroana s'a identificat cu acest act de violență. Se produse și o încăierare între deputatul Uzunovici, tânăr-radical și deputatul Bojnovici, care voia să arunce cu un scaun intrânsul, a fost însă reținut de cătră partizanii lui. Opozițiunea a decis apoi să trimită reprezentanți din fiecare fracțiune, pentru a avea o consfățuire după amiază. In conferința de după amiază delegații tuturor partidelor de opozițiune au decis să protesteze printr'un manifest comun în contra amânării Scupcinei.

Primul ministru Passici a dat ca motiv în propunerea sa de amânare a Scupcinei, cum că negocierile convențiunei comerciale cu Austro-Ungaria vor începe zilele acestea și că ele necesită întreaga atențiune a guvernului. Cabinetul, se zice de altă parte, a făcut pasul acesta din interese de partid. In luna Noembrie vor avea loc alegerile comunale. Dacă guvernul va eși biruitor din această luptă, el speră să înfrângă mai lesne opoziția. Cât despre sentimentele acesteia față de guvern, ele se pot vedea din faptul că chiar la cetirea ukazului pentru deschiderea scupcinei întreaga opoziție a stat jos pe bănci.

Un grup de studenți a manifestat de asemenea contra amânării scupcinei strigând: »Vrem demisiunea guvernului!« Manifestanții au trecut prin fața casei președintelui consiliului și în fața palatului regal, mergând spre scupcină unde au strigat »Jos partidul guvernamental!« Manifestațiunea a ținut două ore.

Misiune turcă la regele Itali. Duminică dimineața regele Italiei a primit în audiență solemnă misiunea turcă, care i-a prezentat cea mai înaltă distincțiune otomană și o scrisoare a Sultanului.

Armeni măcelăriți de soldații turci. Se anunță din Petersburg că la frontaria rusoturcă soldații au măcelărit pe niște armeni cari încercau să treacă din Rusia în Turcia.

STIRILE ZILEI.

— 9 Octomvrie v.

In afacerea măcelului din Christian a eșit azi dimineața la fața locului o comisiune mai mare militară, compusă între alții din colonelul regimentului de husari, căpitanul-auditor Farkas din Alba-Iulia, care substituie pe d-l. căpitan-auditor Bardosi, actualmente în concediu, căpitanul din reg. 50 de inf. Lang și locotenentul Suciu. Membrii comisiunei vor sta în Christian 3—4 zile, anchetând în mod amănunțit fapta criminală a husarilor-bătăuși, comandați de sergentul Wolf. Se sperăm, că ancheta va scoate la iveală pe cei vinovați, cari trebuie să-și primească pedeapsa meritată pentru fapta lor barbară. Datorința fruntașilor români din Christian este a sfătui pe cei răniți să spună fără incunjur

adevărul, să nu cruțe pe nimeni, să nu se lase ispitiți de unii și de alții, pentru ca să capete satisfacția ce li se cuvine.

Principesa Maria, principele Carol și prințesa Elisabeta a României, însoțiți de o damă de onoare, au vizitat astăzi din nou Brașovul, venind cu automobilul dela Sinaia. Intre orele 10 și 11 $\frac{1}{2}$ a. m. s'au preumblat pe jos prin stradele mai principale, au vizitat Biserica neagră au făcut mai multe cumpărături în prăvăliile principale din piața Brașovului (prăvălia de sticlărie de sub »Gazeta« și prăvălia Eremias Nepoții). La oarele 12 au plecat spre Sinaia. Principele și principesa erau îmbrăcați în haine de automobiliști.

† **Teohar Alexi,** fost proprietar de tipografie, bine cunoscut mai ales în cercurile noastre brașovene, a încetat din viață după o boală îndelungată astăzi în 22 Oct. n. în locuința sa proprie de lângă Nou. Adresăm familiei condolențele noastre.

Cununii. D-l Nicolau Ilie și d-șoara Marioara Șenchea ne anunță celebrarea cununiei lor religioase, care va avea loc Duminecă în 14 (27) Oct. la orele 2 p. m. în biserica gr. or. română din Zărnești.

D-șoara Valeria Pop și d-l Septimiu Sever Popa, teol. abs. ne anunță cununia lor, care se va celebra în 27 Oct. n. a. e., la oarele 3 p. m. în biserica gr. cat. din Bandul-de-Câmpie.

— D-l Adrian Costin, cleric abs. și d-șoara Eugenia Papiriu Pop ne anunță cununia lor care se va celebra la 3 Nov. n. în biserica gr. cat. din Tăud. Felicitări!

Necrolog. In Lugoș a încetat din viață în 19 Oct. n. după un morb îndelungat avocatul Dr. Pompeius Marcu, în etate de 40 ani. Inmormântarea a avut loc ieri, Luni. Odihnească în pace!

Intâlnire colegială. Suntem rugați a publica următorul avis: Invățătorii cari au absolvat pedagogia din Blaj în 1897 sunt poftiți la convenirea colegială de 10 ani pe 29 Oct. n. în Blaj. Localul și sara intâlnirii se va designa în adunarea generală din numita zi. Ioachim Pop, Paul Pușcaș, Ioan Bărbat, Dionisiu Ștef, Ioan Velicea, Ioan Dancu, Nicolau Frățilă, Romul Dobrin, Ales. Bejan.

Concerte pe mandolină. Cunoscutul artist român d-l Dimitrie G. Simionescu-Simiceș, care și a câștigat un mare renume ca mandolinist perfect în turneurile sale prin Ungaria, Germania, Rusia, Boemia, Bucovina, Galiția și România, va întreprinde zilele aceste un turneu prin părțile locuite de Români și anume prin orașele Brașov, Sibiu, Blaj, Orăștie, Făgăraș, etc. In Brașov va da un concert Sâmbătă în 23 Noemvrie. Recomandăm pe simpaticul artist român în atențiunea publicului românesc.

Premiu pentru cea mai frumoasă fată din lume. Ziarul american »Chicago Sunday Tribune« a organizat un concurs de frumsețe având de scop de a decerne un mare premiu celei mai frumoase fete din lume. Ziarul însuși a descoperit această frumsețe chiar în Statele Unite, și el desfide presa europeană de a-i face cunoscut o altă fată, care ar întrece-o. In fiecare țară din Europa a fost designat un ziar pentru a ridica mânușa, dacă poate.

Fabrică de mătase în Oradea-mare. Firma Barbet, fabrică de mătase din Lyon (Francia) în înțelegere cu guvernul înființează o fabrică de mătase la primăvară, în Oradea, cu 200 de războaie.

Căsătoria principesei de Bonaparte. Din Roma se anunță că căsătoria principesei de Bonaparte cu principele George al Greciei, s'a fixat pentru finele lunii Noemvrie, la Atena.

Un memoriu al Românilor din Veria (Macedonia) Români din Veria au adresat câte un memoriu lui Hilmi-Pașa și Agenților civili în chestiunea goanei pornite în contra Românilor de acolo. In urma acestui memoriu și în urma celorlalte intervenții au fost puși în libertate Români arestați la Veria și s'a revocat dispoziția relativă la desarmarea cavașilor români.

Uniformele militare în armata comună austro-ungară, e vorba ca în viitor să-și schimbe culoarea. Mai de mult tunica soldatului austriac era albă și aceeași culoare avea și tunica împăratului. Dela 1868 încoace s'a schimbat culoarea tunicelor după ce la Königgrätz Prusii au invins în tunici vinete. Astfel s'a introdus și în armata noastră tunica vânătoare. In timpul cel mai nou însă au raportat numeroase victorii pe câmpurile de bătăie în Asia și Africa

colorile »Kahh« și »cenușiu«. De atunci s'a dat semnalul pentru îmbrăcăminte militară cenușie. Adecă mai bine zis pentru tunici cu culoarea pământului. Unii propun ca soldatul să aibă și o uniformă de paradă, care să fie de o culoare mai frumoasă, întorcându-se iar la istorica tunică albă.

Leagănul aeronauticii. — Balonul Zeppelin. Leagănul aeronauticii este Franța care până în ziua de azi are conducerea pe terenul aeronauticii. Numai de curând ministerul de război francez a făcut să se construiască două baloane militare, cari funcționează excelent, putând fi conduse minunat de cărmaci. Puține zile mai târziu se făcuseră probe cu balonul militar german dirigeabil, care a dat dovadă că acest balon se poate pune alături cu cel francez. Acuma au eșit la iveală și Englezii cu balonul lor de 100 urme lung și 30 urme lat în formă de cilindru cu capetele ascuțite, despre care am vorbit deja și cu care s'au făcut manevre de cărmuire a balonului zilele trecute la o înălțime de 120 de metri.

— Înainte cu vre-o 12 zile s'a făcut experiența cea mai din urmă a contelui german Zeppelin cu dirigeabilul său, care în ascenziunile sale dela începutul lunii, a avut atât de frumoase succese, încât se conchide că experiențele lui permit de a se afirma, că problema navigațiunii aeriene este definitiv rezolvată și că un câmp nou imens să deschide activității omenești. Stabilitatea balonului lui Zeppelin e ideală și puținii favorizați admisi pe bordul lui, declară că în tot timpul cât a stat în balon au avut simțul de a se afla într-o corabie ce plutește pe mare. Prin simpla forță a motorilor săi combinați cu acțiunea lăptelilor horizontale balonul Zeppelin se poate ridica dela 200 la 300 metri fără de a arunca balast și se poate scobori la aceeași stare fără de a slobozi cât de puțin gaz. Puterea lui de ascenziune e deci până la un oare-care punct, curat dinamică, și aceasta este un fapt de cea mai mare importanță, fiindcă înseamnă economie de gaz și de balast, cu alte cuvinte, augmentarea considerabilă a razei acțiunii sale. Aceasta explică de ce balonul Zeppelin la ultima sa ascenziune, a putut să stea mai mult de 9 oare consecutive în aer și că după aceasta ascensiune proviziunile benzinei și a balastului au fost suficiente pentru a continua experiența încă alte 16 ore. De altfel rezultatele concordează cu calcuții teoretici stabiliți de inventator, care afirmă că balonul său e astfel construit, ca să poată face excursiuni de 24 până la 36 sau și până la 72 de ore, fără ași lua din nou merinde de benzină și balast și poate percurge distanțe de 2000 până la 3000 kilometri. Aceasta ne arată în de-ajuns toată importanța balonului dirigeabil Zeppelin din punctul de vedere militar.

Act de recunoștință. Fiind soțul meu de fericită memorie George Lărgean, asigurat la banca »Transsylvania« pe cor. 4000, și răpășând deja după solvirea premiului prim, mă aflu îndemnată a aduce și pe aceasta cale numitei bănci cele mai călduroase mulțămite pentru promptitudinea și acuratețea, cu care a purces la despăgubirea daunei. Fie și acest cas un îndemn pentru fiecare tată a se îngriji de familie de timpuriu prin o asigurare de viață. *Negrilești, în 21 Octombrie 1907. — Văd. George Lărgean.*

Pentru promovarea pietății. La pâr. Dr. Iuliu Florian în Cluj (Jokai u. 6) se găsec de vânzare iconițe sfinte a P. C. V. Maria povățuitoarea noastră, cu 12 rugăciuni în onoarea ei, scoase mai ales din paraclis. Aceste 12 rugăciuni, numite »Cununa Precuratei«, cetite sara de membrii unei familii, sunt menite să promoveze evlavia. Prețul lor e de 60 fl. Tot acolo se găsec medallii de a P. C. Fecioare, pentru prețul de 10 fl. bucată.

Religiunea și importanța ei.

Discurs festiv rostit de domnul profesor-catechet Nicolae Stinghe, Duminecă 7:20 Octombrie a. c., la serbarea Sfintei Sofii, patroana școalelor centrale române din Brașov.

(Urmare.)

Când s'a ivit prima dată sentimentul religios în om, istorice nu se poate dovedi, fapt este, că omenimea în toate timpurile a fost influențată de acest sentiment, deci religiunea trebuie să fie de o vechime, ca și omul. Ea este un fenomen universal. A existat și va exista în toate timpurile și la toate popoarele. O stare a omenimii fără religiune nu ne putem închipui. Raportul între om și Dzeu este întemeiat deja în crearea omului. Prin aceea, că a creat Dzeu pe om și i-a preșt o țintă finală, a pus fundamentul real al religiunii.

Omul de aceea intră în raport cu Dzeu, fiindcă știe că Dzeu se află în raport cu dânsul. Dacă n'ar avea el această credință, atunci nici nu s'ar simți îndemnat de a tinde la acest raport. *Ignoti nulla cupido* (Dr. Găina). Dzeu îl conduce pe om la ținta destinației sale, adică la comunitatea de viață cu sine prin diferite mijloace, omul urmează conștient și liber acestei conduceri. Dzeu dă, își revarsă harurile sale, omul primește, în această constă reciprocitatea în religiune. Scopul final al omului este comunitatea de viață cu Dzeu. Pentru Dzeu este creat omul, cătră Dzeu are el să tindă. Comunitatea de viață cu Dzeu aici pe pământ nu poate fi deplină, în cealaltă viață da.

Referitor la originea religiunii s'au ivit mai multe păreri. Unii susțin, că religiunea s'a născut din frica față de puterile și fenomenele naturii. De aici ar urma că ea nu putea fi, decât proprietatea oamenilor ignoranți, cari nu puteau să-și dea seamă de aceste fenomene. Zeiții lor nu puteau fi decât niște zeiți temute, zei ai răului. Experiența însă ne arată că oamenii cei mai civilizați au crezut în o divinitate, al cărui cult era împreunat nu cu sentimente de spaimă și frică, căci acestea cu cât cultura înaintează dispar, ci cu sentimente de veselie. Așa aflăm și azi în Australia, America etc. popoare sălbatice, cari la sărbătorile lor exprimă această veselie prin muzică, joc și alte obiceiuri.

Să fie după alții religiunea o invențiune a preoților? Nu! Deja existența preoților presupune o religiune. Popoare fără preoți aflăm, dar fără religiune ba!

Nici invențiune a bărbaților de stat, pentru de a stăpâni popoarele nu putea fi religiunea; pentru că bărbații de stat au trebuit să aibă mai întâiu ideea și să cunoască efectele binefăcătoare ale religiunii și apoi să o aplice la împlinirea pianurilor lor. Toate aceste păreri și alte teorii moderne despre religiune nu pot avea nici o bază, căci avem mărturia oamenilor celor mai învățați ai Greciei și ai Romei, iar în zilele noastre a necredincioșilor chiar, că religiunea este un fenomen universal în genul omenesc, ea este ca un instinct al naturii noastre intelectuale, pus în noi de Creatorul odată cu trebuințele cele mai nobile ale sufletului nostru. Originea religiunii o putem afla numai în o descoperire dumnezeiască supranaturală. Numai o religiune investită cu o astfel de descoperire poate avea pretenția de a fi sigură și de a exista. Religia revelată, ni se înfățișează pe toate treptele de dezvoltare ca o legătură între Dzeu și om.

Primului om i-a dat Dzeu poruncă, dela care avea să depindă binele lui și al omenimii. După diluviu a încheiat Dzeu legătura cu Noe, Facere 9, 9, mai târziu cu Avraam și apoi prin Moise a reînviat Dzeu legătura specială cu poporul ales. Religiunea creștină, ca ultima treaptă a revelațiunii divine, ni-se prezintă ca o legătură, ca o comunitate mai intimă a omenimii cu Dzeu. Isus Christos este în mod eminent mijlocitorul între om și Dzeu.

După cum vedem religiunea atât pe baza deducerii etimologice, cât și pe baza cercetărilor istorico-religioase ni-se prezintă ca un raport reciproc între Dumnezeu și om, prin care Dumnezeu îl conduce pe om cătră ținta sa finală, urmându-i acesta conștient și liber. Dacă această idee, religia sau raportul omului cu Dumnezeu, ar fi fost o superstițiune, omenimea ar fi lăpădat-o în decursul secolilor, ca pe multe alte rătăcirii. Dar nu! La din contră e constatat, că această scânteie divină singură menită de a aprinde focul sacru al religiosității în om a fost cultivată tot mai mult și omul era mândru, că între toate creaturile numai lui îi este dat a sta în legătură cu Dumnezeu.

Religiunea a avut în toate timpurile și pretutindenea cea mai mare importanță, predominând întregul mod de cugetare și de viațuire al omului. Intreagă viață sufletească a omenimii s'a dezvoltat sub influința religiunii; știința, dreptul, arta etc. toate au avut din timpurile străvechi fundamentul lor în religiune. Filosofia s'a dezvoltat din teologie. Întrebarea cardii ală a ei este după cauza a tot ce există. Dreptul are izvorul său în natura religioasă a omului, prin urmare și în voia lui Dumnezeu. Numai o astfel de lege este bună, care corespunde principiului: *Omnis ex munus dei est.*

Arhitectura, sculptura, pictura, muzica, toate erau puse în serviciul religiunii. Ele nu erau decât efectul nisuiții omului de a da expresiune sentimentului religios într'un mod cât se poate de demn.

Monumentele cele mai frumoase de pictură, toate au motive religioase. De altcum între artă și religiune există mare

asemănare. Ambele ne transpun din lumea aceasta materială, în o lume mai înaltă, o lume ideală, dând astfel spiritului nostru o ocupațiune mai nobilă.

În fiecare religiune este o parte estetică și tocmai prin aceasta înrăurește asupra simțământului omului. Această parte se exprimă în cultul religios. Aici să pune arta întreagă în serviciul religiunii.

Pe terenul social deasemenea a avut religiunea influință binefăcătoare asupra omenimii. Ea a fost unul dintre motorii principali de a aduna pe oameni în societăți. Religiunea a întemeiat familia și viața familiară, ea singură poate să-i garanteze și existența. Societate sau familie fără religiune nu poate fi fericită. Nu! pentru-că cine n'are religiune, nare moralitate, n'are liniștea și odihna conștiinței, și cine n'are acestea nu poate fi fericit. Religiunea este sprijinul cel mai puternic al moralității. Moralitatea stă cu religiunea în strâns raport de reciprocitate. Un om adevărat religios e totodată și moral și viceversa. Decăderea religiunii și a moralei merg de regulă paralel. Istoria ne arată exemple mii.

Ținta supremă, la care tind toți oamenii este fericirea. Foarte meritoro căutau cei vechi în societatea zeilor. Referitor la aceasta sf. Augustin zice: *Bonum nostrum nullum est aliud, quam deo adhaerere* și în alt loc: *Fecisti nos ad te; inquietum est cor nostrum, donec requiescat in te.*

De aici rezultă, că inima omului numai în unire cu Dumnezeu poate fi mulțămită și fericită. Toate facultățile sufletului ar rămânea moarte, fără focul sacru al religiunii și fără viața ce transpiră din idea de Dumnezeu înăscută în noi. Religiunea este viața sufletului omenesc. Nimiceste-i omului religiunea și i-ai nimic toată poesia vieții, îi răpești toată demnitatea și îi smulgi singura consolăție, ce o are în lumea aceasta plină de dureri.

(Va urma.)

Trei Români omorâți de Greci.

Din comuna Ghevgheli (Macedonia) li se scrie »Românului dela Pind« următoarele:

Încetaseră de câțiva vreme omorurile comise de bande grecești asupra Românilor din Meglenia și în naivitatea noastră ne închipuiam că au sosit, în sfârșit, vremuri liniștite pentru acești Români așa de crud încercați.

Însă iată că acum am avut o dureroasă desmintire a credinței noastre. Să povestesc cum s'au petrecut faptele:

Caimacanul din Ghevgheli chemase la reședința lui pe toți actualii și foștii muhtari (primari) români din comunele Meglenie. Tot la Ghevgheli veniseră în afaceri școlare și institutorii Stavre Cristea și Noe Hristu din comuna Lunguța. Isprăvindu-și treburile, cu toții hotărâseră să plece în ziua de Vineri, 28 Septembrie expirat. Dar în ultimul moment amânarea plecarea pentru a doua zi.

Această amânare fu mântuirea lor și nenorocirea altor Români. În adevăr comitetul grecesc știind de ziua hotărâtă pentru plecarea primarilor și institutorilor noștri dăduse ordin unei bande de antați să ocupe drumul, care duce dela Ghevgheli în comune și să-i măcelărească pe toți. Dar precum am spus, Români amânară plecarea pentru a doua zi.

Totuși în ziua de Vineri pleacă spre a se duce în comuna lor natală Lugunța cântărețul nostru Argir Noe, frații Gheagre și Penta amândoi băcani, tânărul Tracalce și chirugiul Zlate Lazu.

La localitatea numită »Cuseli« între comuene Huma și Lugunța, ei fură atacați pe neașteptate de banda grecească ce era la pândă. Trei dintre Români și anume cei doi frați Gheagre și Penta, precum și chirugiul Zlate Lazu au fost măcelăriți pe loc și mutilați în chip oribil.

Pe tânărul Tracalce antații l'au legat cobză și l'au luat cu dânsii. Probabil, că până în momentul acesta au avut și ei aceeași soartă, ca și ceilalți trei.

N'a rămas în viață decât cântărețul Arghir Noe, care făcând o sfortare supremă, a luat-o la fugă și deși urmărit de aproape de antați, care trăgeau asupra-i salve continue de puști, el a putut ajunge teafăr și nevătămat în comună, unde a dat de veste postului de soldați. Până acum nu s'a dat de urma bandei și de altfel nu aceasta e grija Turcilor.

NOU ABONAMENT
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Octombrie st. v. 1907

se deschide nou abonament pe cuartulul ultim al anului, la care invităm pe toți amici și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe șese luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane, pe o lună 2 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

ADMINISTRAȚIUNEA.

ULTIME STIRI.

Viena, 22 Oct. În parlament s'a comunicat eri cu privire la starea sănătății împăratului, că febra n'a mai revenit și că monarhul a petrecut noaptea bine, sculându-se dimineața înviorat. Pofta de mâncare nu i-a lipsit. Tusa însă continuă.

Petersburg, 22 Octombrie. Poliția face zilnic arestări în masă. Inchisoriile sunt pline și noi arestați care sunt depuși în beciuri. La Zarskoje Selo s'a descoperit un gang secret în care se aflau materii explozibile. În momentul descoperirii lucrau două persoane în gang.

Diverse.

Grădina zoologică din Londra. — În grădina aceasta vestită, numită în toată Anglia »Zoo« se află de câte-va zile și un pui de girafă. Animalul acesta frumos și svelt, botezat »Magie«, e ca figură și culoare, până în cel mai mic amănunt, tipul în miniatură al mamei sale. Înălțimea lui dela copite până la vârful gâtului, e acum de un metru și jumătate.

Maggie s'a obicinuit repede cu publicul, care se grămădește în fiecare zi în jurul locuinței sale și se plimbă liniștit, mândru, fără nici o teamă în jurul mamei sale.

Grădina zoologică a Londrei, vestită prin broaștele țestoase în vârstă de mai multe sute de ani, prin hipopotamii, prin crocodilii, prin focole și prin șerpii săi uriași, va fi sporită în curând cu urși polari — scrie »N. Fr. Pr.«

Cercurile zoologice așteaptă evenimentul acesta cu încordare, căci până acum nu s'a făcut nici o experiență cum se vor simți aceste animale în captivitate și cum vor suferi clima.

În Nordul depărtat ursoaica fată de obicei pe la sfârșitul lui Decembrie. În scopul acesta ea se retrage pe o stâncă singuratică, se vără într-o groapă săpată de ea în gheață și lasă să cadă zăpadă peste ea. În chipul acesta se formează un cort natural în care petrece iarna.

În căsuța aceasta de gheață ea fată de obicei doi pui, cu cari nu iese afară până în Martie. Urșii mici, când ies pentru întâia oară în lume, au mărimea unui iepure de casă.

În timpul celor trei luni de retragere voluntar, ursoaica nu mănâncă nimica.

Bibliografie.

— Romanul »Robia Banului« de Sofia Nadejde a apărut în o nouă ediție și se află la tipografia și librăria A. Mureșianu în preț de 2 Lei plus 30 bani porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Victor Branicea.

Să capetă pretutindeni

Kalodont

Cremă de dinți indispensabilă
conservă dinți curăți, albi și sănătoși.

Defa vice-comitele comitatului Brassó.

Nr. protoc. 10010/907.

Concurs.

Pentru întregirea postului de **conzilier al II-lea orașănesc**, la magistratul din Brașov, care a devenit vacant prin pensionarea senatorului **Josif Litschken**, precum și pentru acelea posturi, cari în urma împlinirii acestui post prin avansare vor deveni vacante, deschid sub condițiunile următoare concurs, și convoc pe toți acei cari voiesc a concura la postul acesta, respective la posturile acestea, a și așterne petițiunile instructure conform legii pe lângă adevăritarea evalificațiunei lor cel mai târziu până în **15 Noemvrie a. c. la oarele 11 a. m.**

Emolumentele împreunate cu postul acesta sunt următoarele: **3400 cor. salar anual, 800 cor. bani de cvartir și 5 cvinevenii** în sensul ȘȘ-ilor 116 — 120 al stat. organiz. oraș.

Acei-ce sunt deja în serviciul orașului sunt dispenzați dela alătura. rea documentelor de evalificațiune.

În sensul Ș-ului 111 al stat. org. să interzice celui ce se va alege a continua meserie sau a lua parte la vre-o cooperațiune ca membru intern sau extern, mai departe, fiecare ocupațiune laterală, prin care ajunge în relație dependentă față de singuratiei sau corporațiuni.

În fine se obsearvă, că toate

acele posturi, cari se împlinesc cu ocaziunea aceasta numai cu angajarea până la proxima restaurațiune care se va ținea în anul 1909.

Brașov, în 21 Octomvrie 1907.

pro cons. reg. vicecomite
IEKELIUS m. p.,
protonotar comitatens.

ALEXIN

**Cea mai fină
UNTURĂ DE PLANTE
PENTRU FIERT, FRIPT
ȘI PRĂJITURI
25% MAI CU SPOR CA
ORI CE UNTURĂ
PENTRU UȘOR DE
MISTUIT RECOMAN-
DATĂ DE MEDICI
VERITABILĂ
NUMAI CU ACEASTĂ
MARCĂ DE SCUTIRE.**

Se capătă în
toate băcăniile.

In-
dispenzabil pentru

DAME

Cel mai bun cosmetic

Crema MARGIT a lui Földe's

depărtează după câte va zile pistrii, pete de ficat, sgrăbunțe și alte necurățenii de piele. Netezește inorefițurile și face obrazul alb, fresco și juvenil.

Prețul unui borcan mic 1 cor., mare 2 cor.
ARTICOLE SPECIALE de TOALETĂ: Pudra Margit 1 cor. 20 b., Săpun Margit 79 b.; Pasta de dinți Margit 1 cor.; Apă de obraz Margit 1 coroană. — Trimite cu rambursă sau primind prețul. Producătorul: **CLELENS v. FÖLDES**, farmacist în ARAD.

Se capătă în toate farmaciile.

Depozit principal în Brașov: Julius Hornung, Emil Jekelius, Fr. Kelemen, V. Klein, B. Kugler, Lang & Theil, droguerie; E. Neustädter, H. Oberth, V. Roth, Fr. Stenner, Teutsch & Tartler, droguerie. Sighişoara: A. V. Lingner, farmacie.

Neîntrecut și efect miraculos.

Să se ferescă de imitație.

Cruce seu stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

Vindecă și inviorează.

Nu e mijloc secret.

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boa-

se da imprejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, impedearea circulațiunei sângelui, anemie, ameteii, fuituri de ureche, bătăte de inimă, sgărțuri de inimă, asmă, aușul greu, sgărțuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, reoală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate încurse din tôte părțile lumii, cari prețuesc cu mulțămire inventiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate. Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“, de ore-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost operat oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja iefinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă indeosebi

Prețul aparatului mare e 8 cor. Pretul aparatului mic e 6 cor. folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituțiune foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vëndare pentru țără și streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V.28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC

a lui **MUSCHONG** din Baia Buziaș

— modern instalat — afară de Kartel liferează prompt ori ce cantitate de

ACID CARBONIC

natural, chemic foarte curat, fluid

din izvoarele cu acid carbonic din Baile dela Buziaș renumite în tötă lumea, pentru fabricarea de apă gazoasă, cârciumarilor, și alte scopuri industriale.

Să nu se schimbe cu acid carbonic preparat artificial și puțin spornic.

Serviciu demn de încredere și consetențios!

Apă minerală și apă vindecătoare

în sticle de 1/4 și 1/2 litre.

Cu succes miraculos la suferințe de inimă, rinichi și băsică.

Apă de masă de rangul întâiu!

Informații se dau cu plăcere din partea

Muschong's Kohlensäure-Werke und Mineralwasser-Versand in Buziásfürdő.

Adresa telegramelor: **MUSCHONG BUZIÁSFÜRDÖ.** — Inter. Telef. 18.

AVIS IMPORTANT!

Aduc la cunoștința On. Dame din loc și din imprejurimea Brașovului, că m'am reintors din voiaju de toamnă din streinătate și

am adus un mare asortiment de

PĂLĂRII

de Dame, Domnișoare și de Copii pentru sesonul de toamnă și eamnă.

Asortiment bogat de Modele din VIENA și PARIS se găsesce tot deauna în magazinul meu. Pălării vechi prelucrez după moda cea mai noauă și cu prețuri foarte moderate.

Asemenea se primesc în salonul meu orice comandă precum: ROCHII, BLUZE, COSTUME de DAME și de COPII de cusut precum Rochii și pălării de doliu se efectuează în 24 de oare cu prețuri foarte reduse.

Rog Onoratele Dame a-mi da tot sprijinul Dumnilor.

Cu toată stima

ROSA WEISS,

Strada Porții Nr. 16. Etajiul I.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provêdut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

- IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.
- CĂRȚI DE SCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE
- STATUTE.
- FOI PERIODICE.
- BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.
- PROGRAME ELEGANTE.
- BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.
- ANUNȚURİ.
- REGISTRE și IMPRIMATE pentru tôte speciile de serviciuri.
- BILANȚURİ.
- Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.
- Coverte, in lotă mărimca.
- TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
- PREȚURİ-CURENTE ȘI DIVERSE
- BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în eta-jiul, îndêrpt în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria, de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.